

Danmarks Apotekerforening

Bredgade 54 · Postboks 2181 · 1017 København K
Telefon 33 76 76 00 · Fax 33 76 76 99
apotekerforeningen@apotekerforeningen.dk · www.apotekerforeningen.dk

apotek

Sundhedsudvalget

Folketinget
Christiansborg
1240 København K

19-10-2009
834/00026

Bemærkninger til rapport om liberalisering af lægemidler til produktionsdyr

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse har den 2. oktober 2009 fremsendt en evalueringsrapport om liberaliseringen af lægemidler til produktionsdyr til Folketingets Sundhedsudvalg. Rapporten er også offentliggjort og Danmarks Apotekerforening har i den anledning en række bemærkninger.

For Apotekerforeningen giver det anledning til dyb undren, at ministeriet vælger at fremsende en rapport til udvalget, der bygger på et forældet datagrundlag. På baggrund af data for perioden fra 1. april 2005 til 1. april 2008 konkluderer rapporten, at forbruget af antibiotika efter liberaliseringen ligger nogenlunde på niveau med forbruget før liberaliseringen. Siden 1. april 2008 er forbruget imidlertid steget eksplosivt jf. vedlagte bilag.

Den seneste udvikling vækker bekymring, og har været genstand for flere kritiske udtalelser fra både eksperter og politikere. At drage konklusioner uden at tage højde for udviklingen igennem det seneste 1½ år synes direkte misvisende, og foreningen opfordrer derfor til, at analyser af baggrunden for den seneste udvikling indarbejdes i evalueringen.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, der er medforfattere til rapporten, har selv omtalt de nyeste tal i en pressemeddelelse fra 11. september, hvoraf det fremgår, at der i første halvår 2009 har været en stigning i antibiotikaforbruget til svin på 12 procent sammenlignet med året før. Det samlede forbrug af antibiotika er også steget kraftigt. Pressemeddelelsen omtaler også den såkaldte DANMAP-rapport, der analyserer forbruget i hele 2008. De nye tal er således kendte og offentliggjort.

Visse steder i den fremsendte rapport ser det også ud til, at man vælger at drage konklusioner på baggrund af de nyeste tal. Når rapporten således konkluderer, at landbruget i en vis udstrækning har omlagt forbruget af antibiotika, således at forbruget af de præparater, som udgør et resistensproblem, er blevet reduceret i de seneste år, ser det ud til at være en konklusion draget på baggrund af nyere tal, end dem, der fremgår af rapporten.

For det andet vil jeg gerne henlede opmærksomheden på konklusionerne om prisudviklingen i rapporten. I rapportens sammenfatning konkluderes det, at der i forbindelse med liberaliseringen ses et prisfald på veterinære lægemidler til produktionsdyr, herunder også på antibiotika, på 4 – 6 procent. Det fremgår, at det er arbejdsgruppens vurdering, at prisfaldet dels kan henføres til liberaliseringen, og dels til andre forhold på det veterinærmedicinske marked, som har medført en øget konkurrence mellem forhandlerne.

Med til historien hører imidlertid også, at prisfaldet på veterinære lægemidler starter allerede i begyndelsen af 2006 – altså længe inden markedet liberaliseres. Længere inde i rapporten konkluderes det også, at prisfaldet for de 4 antibiotika, der er faldet mest i pris, primært må tilskrives konkurrence mellem forskellige producenter. Der er således lige-

som på humanområdet opstået en konkurrence mellem forskellige produkter og medicinalfirmaer, der uafhængigt af liberaliseringen har drevet priserne ned.

I vurderingen af prisudviklingen bør der også tages højde for de omsætningsafhængige sektorafgifter, som forhandlerne betaler til staten. Før liberaliseringen udgjorde disse afgifter 3 procent af omsætningen og efter liberaliseringen udgør de under 1 procent. Det bør i sig selv give anledning til et prisfald.

Prisoplysningerne i rapporten afspejler desuden ikke de rabatter og bonusser, der både før og efter liberaliseringen har været en del af den endelige pris. Der findes således ikke troværdige opgørelser af det reelle prisniveau for slutbrugeren i perioden omkring liberaliseringen. Prisoplysningerne i rapporten må på det grundlag fortolkes med stor forsigtighed.

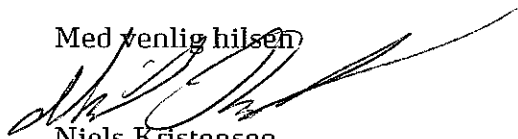
Det er imidlertid ikke kun i evalueringssammenhæng, at de uigennemskuelige priser er et problem. Som det også fremgår af rapporten, er kunderne utilfredse med den manglende gennemsigtighed i priserne. Det er korrekt, som det også fremgår af rapporten, at det er en logisk konsekvens af, at fastprissystemet er ophævet. I sammenhæng med de mange rabat- og bonusordninger er uigennemskueligheden imidlertid så mærkant, at kunderne ofte ikke kan få oplyst en endelig pris, når de henvender sig til forhandlerne. Vilkårene for den ønskede priskonkurrence synes således ikke at være til stede på markedet, og den gennemsigtighed og dynamik, som liberaliseringen havde til formål at skabe synes ikke at være opnået.

Det tredje forhold i evalueringen, som jeg vil fremhæve, er, spørgsmålet om dyrlægenes økonomiske uafhængighed. I debatten forud for liberaliseringen blev der lagt stor vægt på at sikre såkaldte "vandtætte skotter" mellem dem, der tjener penge på salg af veterinære lægemidler, og dem der ordinerer lægemidlerne – dvs. dyrlægerne. I den forbindelse er det en kilde til fortsat undren, at selskabet ViloVet kunne godkendes som forhandler af lægemidler til produktionsdyr, når en af ejerne (LVK) samtidig har egne dyrlæger ansat. I evalueringssammenhæng ville det være ønskeligt med en vurdering af sådanne konstruktioners betydning for dyrlægenes uvildighed.

De samlerabatter og årsbonus mange dyrlæger får for at anvende samme forhandler skaber også tvivl om, hvorvidt dyrlægerne reelt er uafhængig af forhandlerne af lægemidler til produktionsdyr. Det fremgår af rapporten, at den nedsatte Task Force fremover vil se på, hvorvidt de gældende regler om dyrlægenes avance ved videresalg af veterinærmedicin fungerer efter hensigten i et liberaliseret marked, men det fremgår ikke, hvordan man vurderer den loyalitetsskabende effekt disse bonusprogrammer har.

Afslutningsvis vil jeg gerne opfordre til, at man i evalueringen af udviklingen på markedet i de senere år adskiller effekterne af de gennemførte initiativer til styrkelse af indsatsen for fødevarerikkerhed og dyrevelfærd og effekterne af liberaliseringsinitiativerne. Danmarks Apotekerforening anerkender de positive effekter, som de gennemførte initiativer til styrkelse af indsatsen for fødevarerikkerhed og dyrevelfærd har haft, men har vanskeligt ved at få øje på de positive effekter liberaliseringen har haft på markedet for salg af lægemidler til produktionsdyr.

Med venlig hilsen

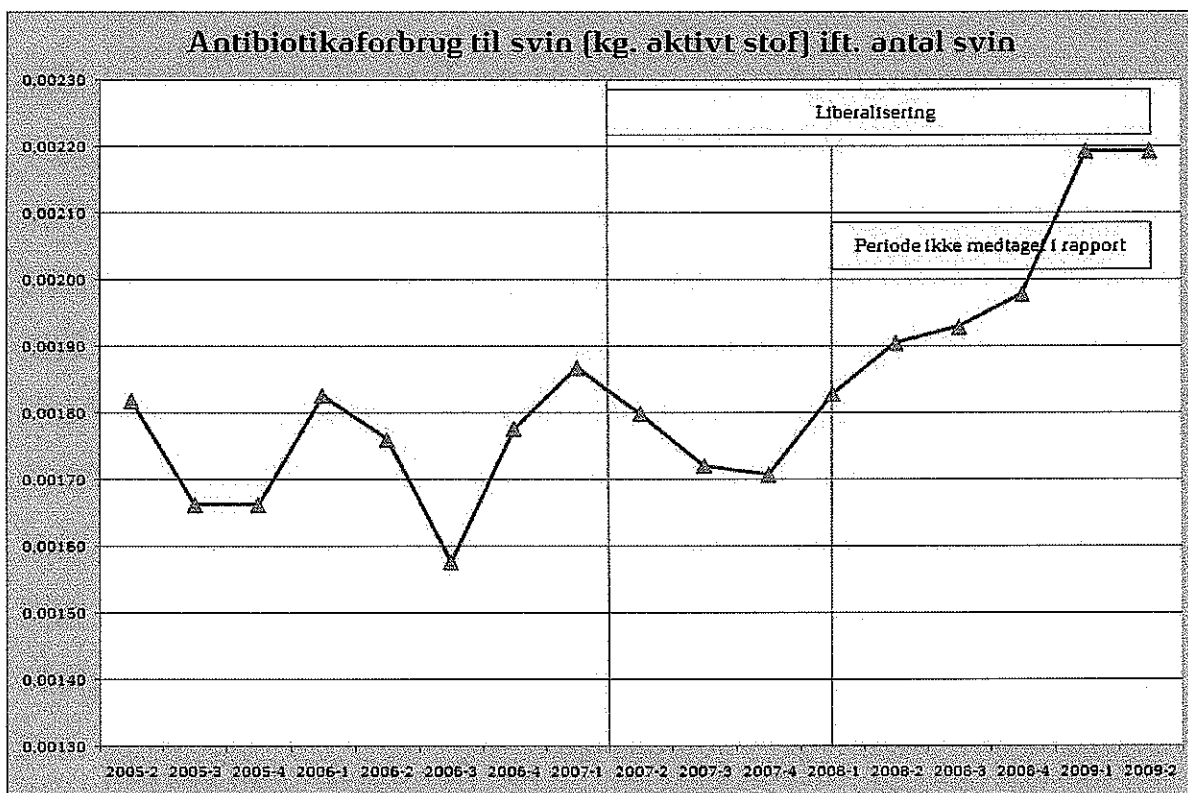
Niels Kristensen
Formand

Bilag 1

Markant stigning i antibiotikaforbruget pr. svin igennem det seneste 1½ år

Nedenstående figur viser udviklingen i antibiotikaforbruget til svin (målt i kg aktivt stof) i forhold til antallet af svin for perioden 2. kvartal 2005 til 2. kvartal 2009.

I den periode evalueringsrapporten dækker har forbruget været nogenlunde konstant, mens der fra begyndelsen af 2008 og frem til midten af 2009 er sket en markant stigning i antibiotikaforbruget pr. svin, der ikke fremgår af evalueringsrapporten.

(Kilde: VetStat og Danmarks Statistik)

Med hensyn til forbruget af antibiotika til svin (der udgør mere end 80 pct. af det samlede veterinære antibiotikaforbrug) baserer figuren sig på de officielle statistiske opgørelser over mængden af solgt antibiotika, der indsamles og registreres af VetStat under DTU Veterinærinstituttet.

Hvad angår antallet af svin baserer figuren sig på de officielle statistiske opgørelser over svinebestanden, som Danmarks Statistik publicerer.

Det har ikke været muligt fuldstændigt at genskabe og videreføre tallene i diagram 4 på side 16 i den netop offentliggjorte rapport vedr. liberalisering af lægemidler til produktionsdyr, idet forbruget der er opgjort i antal kurdoser pr. svin (ACD). Det skal dog bemærkes, at den beregningsmetode, der er anvendt i figuren, næsten præcist følger den udvikling (2005-2 til 2008-1), der er skitseret i rapportens diagram 4.

Det har i den offentlige debat om landbrugets antibiotikaforbrug til svin været nævnt at udviklingen i antallet af søer og smågrise samt den stigende eksport kunne være mulige forklaringsfaktorer på noget af den seneste stigning i antibiotikaforbruget. Det har umiddelbart ikke været muligt for Danmarks Apotekerforening at efterprøve disse argumenter.